

культури та мультилінгвізму, то 1 січня 2007 року створено окрему посаду комісара ЄС з мультилінгвізму. Діяльність Євросоюзу в цій сфері отримала концентроване вираження в концепції мультилінгвізму, яка є і політичним гаслом, і програмою дій ЄС. Декларується, що мета мовної політики ЄС – збереження мовної різноманітності спільноти та сприяння оволодінню громадянами ЄС іноземними мовами.

Сприяння вивченню іноземних мов уже давно стало окремим напрямом діяльності Єврокомісії, що має назву Language Learning Policies. Українською мовою це можна перекласти як «політика у сфері навчання іноземних мов». Першою всеосяжною програмою, спрямованою на це, була Lingua, запроваджена ще 1989 року. Відтоді, як підкреслює Єврокомісія, «вивчення іноземних мов перебуває у серці європейських освітніх програм». Актуалізував мовну проблематику і Європейський рік мов, що пройшов далекого 2001 року. По його завершенні Європейський парламент і Європейська рада ухвалили резолюції, що закликали Європейську комісію розробити й запровадити низку заходів, спрямованих на сприяння вивченню іноземних мов. За даними Євробарометра, дві третини європейців вважають що, викладання іноземних мов має стати політичним пріоритетом, ще третина – абсолютно впевнена в цьому. Загалом майже 90 відсотків європейців вважають, що кожен громадянин у ЄС повинен володіти, щонайменше, однією мовою, крім своєї рідної.

І вже 2002 року відбулася нова, знакова щодо мовної політики подія. На Барселонському саміті Європейської ради глави держав або урядів оголосили про впровадження в освітні системи країн-членів принципу «рідна мова плюс дві іноземні» та «індикатора лінгвістичної компетентності». Він передбачає вивчення, щонайменше, двох іноземних мов з раннього віку і має стати частиною діяльності закладів шкільної, університетської та професійно-технічної освіти ЄС.

Як відомо, щороку, починаючи з 2001 року, 26 вересня, в ЄС проводиться Європейський день мов, який, як зазначає Єврокомісія, ставить за мету прийти від популяризації мультилінгвізму до вивчення громадянами ЄС іноземних мов упродовж життя та неурядового співробітництва. Усі ці заходи вже тепер мають конкретний результат, який яскраво відбивають дослідження Євробарометра. Відповідно до останніх даних, кількість громадян ЄС, які володіють принаймні однією іноземною мовою, 2017 року становила понад 50, а в скандинавських країнах – близько 80 відсотків.

Очевидно, в Україні мовна політика має проводитися саме з огляду на перспективу євроінтеграції. Адже стати повноправним членом Об'єднаної Європи наша держава зможе за двох умов: коли у українських громадян буде доступ до документації ЄС та інформації про ЄС. Саме тому в Україні сьогодні постала нагальна потреба суттєвої перебудови мовної підготовки, забезпечення вивчення, крім

державної і рідної (у початковій школі), як мінімум, двох іноземних мов, зокрема тих, що в найближчій часовій перспективі будуть достатньо комунікативно потужними. При цьому слід урахувати специфіку формування та реалізації державної мовної політики, насамперед у галузі освіти України, в умовах євроінтеграційних процесів, оновлені стандарти української мовної освіти мають поєднувати національні та загальноєвропейські компоненти, урахувати факти загальноєвропейського розвитку, включаючи необхідні знання про Європу, європейські надбання (у тому числі національні та регіональні мови), цінності та орієнтири. Зміни в змісті української мовної освіти мають постати основним дієвим інструментом її реформування.

Отже, названі підходи викликають насамперед потребу у визначенні, гармонізації та затвердженні нормативно-правового забезпечення в галузі мовної освіти з урахуванням вимог міжнародної та європейської систем стандартів та сертифікації. За умови приведення нормативно-правових документів України до європейських стандартів, перебудови організаційно-функціональної структури для реалізації мовної політики використання досвіду провідних європейських держав щодо розв'язання мовних проблем на національному і регіональному рівнях є цілком можливим.

Список використаних джерел

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>
2. Європейська Хартія регіональних мов або мов меншин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/994_014
3. Про ратифікацію Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин : Закон України від 15 травня 2003 року №802-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/802-15>

Єлизавета ЛЬВОВА

к. ю. н., доцент, доцент кафедри державознавства і права ОРІДУ НАДУ

ЗНАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ АУДИТОРІВ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЇЗАЦІЇ ПРАВА УКРАЇНИ

За сучасних умов європейської інтеграції, подальша європеїзація законодавства України розглядається як необхідна умова консолідації національних особливостей незалежної демократичної держави з ідеєю європейської ідентичності. Набуття чинності 1 вересня 2017 р. Угоди про асоціацію між Україною, з однією сторони та Європейським Союзом,

Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) та окреслення перспективи вступу України до ЄС надали нового сенсу співробітництву органів публічної влади України з інституціями Європейського Союзу [1].

Зокрема Угода про асоціацію передбачає, що до кінця 2025 року Україна має наблизити своє законодавство до законодавства ЄС та імплементувати (транспонувати) в своє законодавство положення більше ніж півсотні директив, регламентів та рішень, а також розробити порядок та процедуру їхнього втілення в життя. Угода про асоціацію передбачила забезпечення поступової адаптації законодавства України до acquis ЄС («доробку Спільноти») відповідно до напрямів, визначених в Угоді, та забезпечувати ефективне її виконання згідно Дорожньої карти України – ЄС.

Оскільки платники податків-громадяни ЄС активно користуються своїм правом знати та контролювати яким чином адміністрація розподіляє публічні фонди і на які цілі, на особливу увагу в контексті адаптації фінансового законодавства України до законодавства ЄС заслуговує Європейський Суд Аудиторів.

Європейський суд аудиторів (англ. – European Court of Auditors, фр. – Court des Comptes Europeenne) займає поважне місце серед інших органів Європейського Союзу, разом із Європейським Парламентом, Європейською Радою, Радою Європейського Союзу, Європейською Комісією, Судом Європейського Союзу та Європейським Центральним Банком. Європейський суд аудиторів – це так званий «фінансовий спостерігач Європейського Союзу» – незалежний орган, що є відповідальний за аудит фінансів ЄС та моніторинг витрат публічних фондів.

В українській фаховій літературі можна зустріти переклад «Рахункова Палата», «Суд аудиторів», в той час як Маастрихтська угода закріпила назву «Європейський суд аудиторів» [2].

Тобто, Європейський суд аудиторів (далі – ЄСА) виконує дві основні функції – перевіряє яким чином інституції здійснюють управління своїми доходами та видатками, та гарантує, що інституції витрачають свої фонди найбільш демократично, прозоро, виважено та ефективно.

Організаційно-правові засади діяльності ЄСА закріплені в ст. 285 – 287 Договору про функціонування Європейського Союзу (кол. ст. 246 – 248 Договору про заснування Європейської Спільноти). Всі інституції ЄС, і будь-які установи, які оперують коштами від імені ЄС, а також державні ревізійні органи чи урядові відомства мусять надавати документи на запит ЄСА.

За потреби Суд аудиторів може вивчати документи: «на місці в інших інституціях... та державах-членах» або «в приміщенні будь-якого органу, що управляє коштами від імені ЄС та його членів та будь-якої фізичної чи юридичної особи, яка отримувала гроші з бюджету». Результати своїх

досліджень ЄСА оприлюднює у вигляді річних та спеціальних тематичних звітів, та висловлює свої думки та позицію.

В Україні з 1993 року існує складна система інституційного контролю за якістю управління публічними фінансами, до складу якої входять:

– Рахункова Палата, яка підзвітна Верховній Раді України та від її імені здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням [5],

– Державна аудиторська служба, яка є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України [6],

– Палата Аудиторів України як незалежний орган [7],

– громадські об'єднання (аудиторські та бухгалтерські спілки), тощо

Питання подальшої адаптації законодавства України до стандартів ЄС та програма взаємодії між ЄСА та Палатою Аудиторів України мають врахувати необхідність проведення наступних заходів:

1) визначення сфер компетенції та завдань ЄСА, враховуючи особливості України як суверенної держави;

2) вдосконалення системи контролю за дотриманням фінансової дисципліни в Україні з урахуванням досвіду країн-членів ЄС (наприклад, використовувати досвід Польщі щодо створення засад для реалізації функції контролінгу ЄСА [8, р. 181];

3) уніфікація перспективних планів-графіків взаємодії між ЄСА та національних аудиторів;

4) постійне інформування публічних службовців з проблематики адаптації законодавства у сфері здійснення аудиторської діяльності в Україні до законодавства ЄС.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. – Режим доступу : http://kmu.gov.ua/kmu/control/ru/publish/article?art_id=246581344

2. Договір про Європейський Союз. Європейський Союз; Договір, Міжнародний документ від 07.02.1992 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_029

3. Див. офіційну сторінку Європейського суду аудиторів: www.esa.europa.eu

4. Договір про функціонування Європейського Союзу. – Treaty on functioning of the European Union, 26.10.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu>

5. Закон України «Про Рахункову Палату» від 02.07.2005 № 576-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження

Положення про Державну аудиторську службу України» від 3 лютого 2016 р. № 43 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>

7. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 р. № 3125-ХІІ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>

8. Sylwestrzak A. European Court of Auditors vs. Supreme Chamber of Audit and the Issue of Sovereignty in Public Administration and Administrative Law in the Face of the European Integration, ed. Janusz Slugocki, Szczecin, 2004.

Олександр МАЗУР
аспірант ДРІДУ НАДУ

ПЕРСПЕКТИВНИЙ РІВЕНЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ОРГАНИ ВЛАДИ УКРАЇНИ: ПРИКЛАД ЕСТОНІЇ

На пострадянському просторі беззаперечним лідером у питаннях впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в роботу державних органів влади займає Естонія.

Основа для розвитку інформаційних технологій в Естонії складають наступні діючі законодавчі акти: «Про публічну інформацію» (Public Information Act), який наголошує на підтримці інформації в актуальному стані на веб-сайтах мережі Інтернет, а також регулює управління національною інформаційною системою, рівень обміну даними інтегрованої інформаційної системи «X-Road» і заходи безпеки для інших інформаційних систем; «Про архів» (Archives Act), який застосовується до документів в електронному вигляді, а також до документів у будь-якій формі; «Про реєстрування населення» (Population Register Act), який визначає принципи електронної перевірки автентичності та персональної ідентифікації через унікальний особистий ідентифікаційний код; «Про ідентифікаційні документи» (Identity Documents Act), який регулює використання ідентифікаційного документа (посвідчення особи) для електронних операцій; «Про електронні комунікації» (Electronic Communications Act), який виділяє переваги інформаційно-комунікаційних мереж через які надаються електронні послуги, забезпечує захист інтересів користувачів сервісів цих мереж та визначають державні вимоги в цій сфері; «Про захист персональних даних» (Personal Data Protection Act), який окрім загального визначає право на захист особистих даних в електронному вигляді та відповідальність за обробку цих даних; «Про державні закупівлі» (Public Procurement), який сприяє розвитку нових електронних технологій у сфері державних закупівель; «Про послуги інформаційного суспільства» (Information Society Services Act),

який визначає організацію нагляду та відповідальності при порушеннях при наданні послуг; «Про державну таємницю та класифіковану інформацію іноземних держав» (State Secrets and Classified Information of Foreign States Act), який регулює як захист державної таємниці інформації Естонії так і захист від розголошення для подібного виду інформації іноземних держав, а також вимоги до вибіркового надання доступу до цієї інформації [1].

З тематики інформаційно-комунікаційних технологій в Україні на законодавчому рівні були також прийняті не менш значущі нормативно-правові акти вищої сили, а саме закони України «Про інформацію», «Про Концепцію Національної програми інформатизації», «Про Національну програму інформатизації», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про телекомунікації», «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки», «Про доступ до публічної інформації», «Про адміністративні послуги», «Про електронні довірчі послуги». Додаючи до цього було видано укази і розпорядження Президента України, прийнято ряд постанов (з останніх «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні») і розпоряджень Кабінету Міністрів України та наказів Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України тощо. Але залишається відкритим питання достатності наявних нормативно-правових документів з питань впровадження електронного урядування.

Електронне урядування як функціонування органів державної влади за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій та мереж направлене на надання адміністративних послуг в електронному вигляді. Як приклад, вищезазначені законодавчі акти Естонської республіки дали підґрунтя цій країні на сьогодні впровадити наступні групи новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, а саме:

– електронне урядування (e-governance), в яку входять Government Cloud (технологія “хмари” для уряду), i-Voting (Інтернет-голосування), State e-Services Portal (інформаційний портал послуг від державних установ), e-Cabinet (інформаційна система державних засідань);

– електронна ідентифікація (e-identity), в яку входять ID card (посвідчення особи), Mobile-ID (цифровий ідентифікатор з допомогою мобільного телефону), e-Residency (можливість онлайн створення особами інших країн приватних товариств на території Естонії), Smart-ID (мобільне програмне забезпечення для ідентифікації в інтернеті);

– служби сумісної взаємодії (interoperability services), до яких належить X-Road (інтегрована система обміну даних), e-Land Register (веб-програма геоданих про відносини у питаннях нерухомої власності в країні), Population Registry (державний реєстр населення), Sharemind (технологія обміну вихідних зашифрованих даних задля обчислення результуючої інформації зацікавленим сторонам);

– охорона і безпека (security and safety), в яку входять KSI Blockchain